

FINANČNA PISMENOST

Kaj moraš naredit?

1. Najprej **preberi** prvi del, da boš vedel kaj o finančni pismenosti in denarju, **oglej si** priložen PPT in videoposnetka za lažje delo nalog.
2. Reši naloge, ki so podane v nadaljevanju.

1. FINANČNA PISMENOST

Od **23. do 29. marca 2020** že deveto leto zapored po vsem svetu poteka svetovna akcija ozaveščanja o pomenu finančnega izobraževanja in finančni pismenosti otrok in mladostnikov, ki ga pri nas poimenujemo kar **Svetovni teden izobraževanja o financah**. Akcija ozaveščanja je nastala v letu 2012 na pobudo mednarodne organizacije *Child and Youth Finance International (CYFI)*.

Zato boš tudi ti v tem tednu izobraževanja o financah od **23. do 29. marca 2020** dobil nalogo, pri katerih boš posebej poudarili pomen **finančnega izobraževanja in finančne pismenosti otrok in mladostnikov**.

Vsakemu otroku in mladostniku naj bi bilo omogočeno strokovno in neodvisno finančno izobraževanje.

1.1 Kaj sploh je finančna pismenost?

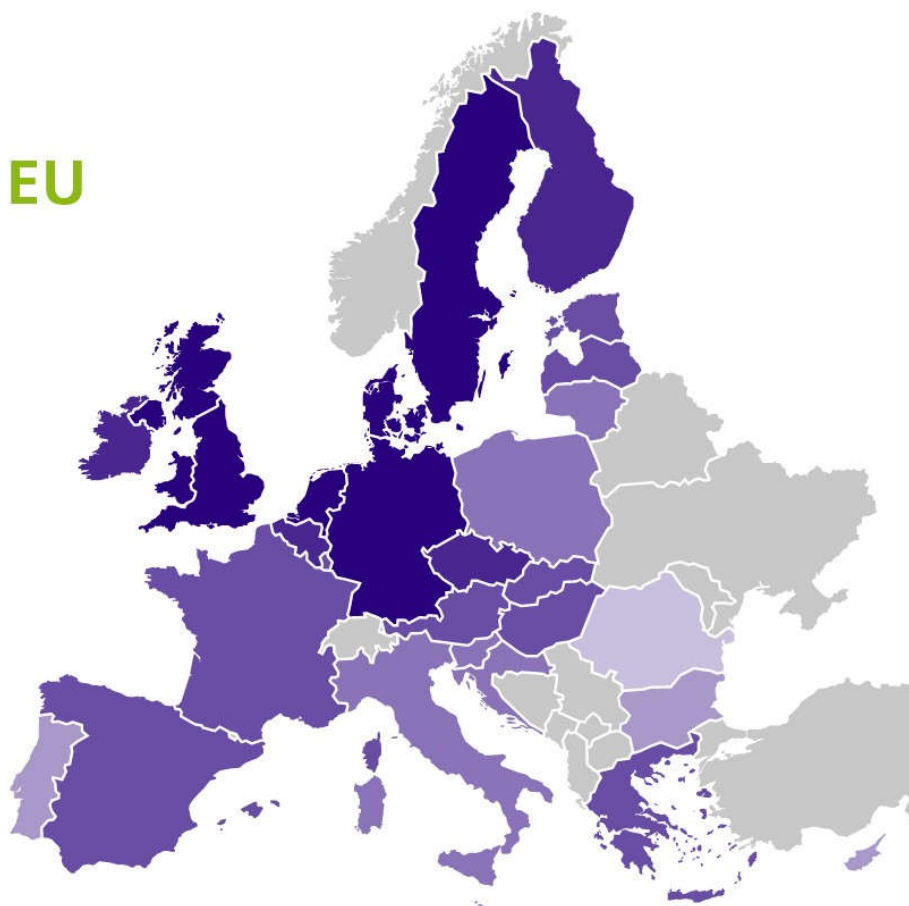
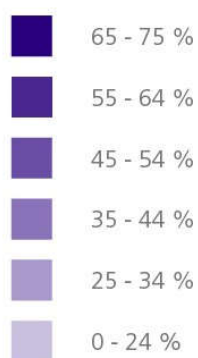
Finančna pismenost je ena najpomembnejših veščin za uspešno življenje in prihodnost vsakega posameznika. Je temelj za to, da znamo »brati« svoje finančno stanje ter da lahko »preberemo« finančne storitve, ki nam bodo glede na ugotovljene zmožnosti in potrebe omogočile čim boljše uresničevanje ciljev, sedanjih in prihodnjih.

1.2 Finančno pismenih manj kot polovica Slovencev

S finančno pismenostjo v Sloveniji ne moremo biti zadovoljni. V najobsežnejši globalni raziskavi o finančni pismenosti, ki so jo izvedli leta 2014 v 140 državah sveta, so ugotovili, da je finančno pismenih manj kot polovica (44 odstotkov) odraslih Slovencev. Za primerjavo, na Danskem, v Nemčiji, Nizozemski in Švedski, kjer je finančna pismenost v EU najvišja, je finančno pismenih vsaj 65 odstotkov odraslih.

Finančna pismenost v EU

Delež finančno pismenih prebivalcev v državah EU

Vir: S&P Global FinLit Survey

1.3 Kaj je denar?

Denar so bankovci in kovanci eura, pa tudi stanje na bančnem računu.

1.4 Spremenljiva narava denarja

Denar se je v svojem razvoju pojavljal v različnih oblikah. Na začetku je obstajal predvsem kot naravni denar – kot predmet, izdelan iz snovi, ki je imela tržno vrednost, na primer zlat kovanec. Naturalnemu je sledil reprezentativni denar. To so bili bankovci, ki jih je bilo mogoče zamenjati za določeno količino zlata ali srebra. Sodobna gospodarstva, tudi euroobmočje, pa uporabljajo na zaupanju temelječi fiduciarni denar. Tak denar je zakonito plačilno sredstvo in ga izda centralna banka, a ga za razliko od reprezentativnega denarja ni mogoče zamenjati za vnaprej določeno količino zlata. Čeprav sam po sebi nima vrednosti – papir, ki se uporablja za bankovce, je v načelu brez vrednosti – se kljub temu sprejema v zameno za blago in storitve, ker ljudje zaupajo centralni banki, da bo tudi v prihodnje ohranjala njegovo vrednost. Če bi centralni banki pri tem spodletelo, bi fiduciarni denar izgubil splošno sprejemljivost kot menjalno sredstvo in privlačnost kot hranilec vrednosti.

V sodobnem času denar ne potrebuje več fizičnega nosilca. Obstaja lahko kot računalniški zapis na bančnem računu ali pa je shranjen v obliki varčevalnega računa. Digitalna gotovina ali e-denar je denarna vrednost, ki je shranjena denimo na predplačniški kartici ali pametnem telefonu. Tudi direktne obremenitve, internetna plačila in kartični prenosi so oblike plačil, pri katerih se gotovina ne uporablja. (Obstajajo še novejša decentralizirane digitalne ali **virtualne valute**, na primer bitcoin, ki nimajo osrednje nadzorne organizacije, kakršna je centralna banka. S pravnega vidika se te ne obravnavajo kot denar.)

2. **Oglej si posnetka:**

<https://www.youtube.com/watch?v=mQLo1n3zNsw>

<https://www.youtube.com/watch?v=KkGTO2fbtiw>

3. **Preglej, ppt, ki je v prilogi:**

Otroci_in_denar

ZAPIS V ZVEZEK

1. Zapiši naslov: Finančna pismenost
2. Prepiši spodnji dve povedi, da boš lažje razumel/-a, kaj je finančna pismenost in denar.
3. Reši naslednje naloge, ki jih imaš zapisane.

»Finančna pismenost je torej sposobnost branja, analiziranja, upravljanja in komuniciranja o osebnih financah«.

»Denar« je splošno veljavno plačilno sredstvo, ki ga lahko zamenjamo za izdelke in storitve.

1. Naloga: Razmisli, kako bi si lahko beležil svojo žepnino. Spodaj imaš razpredelnico, ki jo poskusi izpolniti. Če nimaš žepnine si predstavljaljaj, kot da jo dobivaš. Dva primera že imaš zapisana.

MESEČNI PRORAČUN

DATUM	PRIHODKI	ODHODKI	BLAGAJNA
24..03.2020	10€	Kartica za telefon 5€	5€
25.03.2020	-	Čokolada 2€	3 €

2. Katere so temeljne funkcije denarja?

3. Katere splošne oblike denarja poznate?

4. Pametna izbira- kupujmo ceneje. Izberi cenovno ugodnejši nakup. Svojo izbiro utemelji.

1. JOGURT a) dvojno pakiranje sadnega jogurta (2 x 125 g), **cena 0,60 €**

b) sadni jogurt (150 g), **cena 0,30 €**

Utemeljitev: _____

2. HLEB KRUHA a) hleb polbelega kruha (1000 g), **cena 1,00 €**

b) hleb polbelega kruha (2000 g), **cena 1,50 €**

Utemeljitev: _____

3. ČISTILNE KRPE a) 5 krp za enkratno uporabo, **cena 1,00 €**

b) 5 krp za večkratno uporabo, **cena 3,0 €**

Utemeljitev: _____

4. ČISTILO ZA POMIVANJE TAL (1 L)

a) iz 1 litra dobimo z razredčenjem 3 litre čistila, **cena 1,50 €**

b) iz 1 litra dobimo z razredčenjem 6 litrov čistila, **cena 2,00 €**

Utemeljitev: _____

5. TISKALNIK a) model 1: črnilo stane 20 % cene tiskalnika, **cena 100,00 €**

b) model 2: črnilo stane 80 % cene tiskalnika, **cena 80,00 €**

Utemeljitev: _____

REŠI KRIŽANKO

Gesla vpisuj od leve proti desni ali od zgoraj navzdol. Izpiši rešitev križanke.

1		2	
3		4	€
5	V banki imamo svoj bančni _____.	6	Plačilno sredstvo
7	\$ € €	8	
9		10	
11	Banka nam omogoča varno _____ denarja.	12	Dodaten denar, ki ga banka za nagrado izplača varčevalcu, imenujemo _____.
13	Pove, koliko je vredna neka valuta.		

Če želiš še več informacij obišči spodnji povezavi. Jih pa imaš na spletu še več.

https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/what_is_money.sl.html

https://www.mladinska.com/gea/pretekle_stevilke teme_meseca/2208